

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Quæ amicitia, & charitas optima sit. cap.xxxiiii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

*Christi causa
diligendus est
amicus.*

etiam opus adiecerit, Nunc autem complures videntur
alias quasdam causas amicitiae querere; nam alius
quia redamatur; alius quia honore afficitur; alius
utilitati sibi esse, aut fore hominem putat. Christi
causa difficillime quinquam inuenies, qui amicum
oportet, diligit; sed omnes fere secularium vinculo-
rum inter se vincuntur. Non ita quippe Paulus, de-
propter Christum diligebat. Quare quamvis non tam
amabatur, quantum amabat, tamen quoniam reus
amoris radices iecit, non dissoluit charitatem. Nunc
si omnia diligentiori cura scrutabimur, amicitiae
efficientia, commoda magis secularia, quam huius
nemus. Nam qui caducis, citoque instabilibus caulis
pulantur, eorum coniunctio perpetua esse non potest.
vel contemptus, vel pecuniarum iactura, vel huius
gloriae cupiditas, vel aliud huiusmodi amicitiam
ta, dissidium inducet. Vbi si spiritualis esset radix,
res secularis eam euelleret.

Quae amicitia & charitas optima sit.
CAP. XXXIII.

*Amicitia Chri-
sti causa fun-
data, perpetua
est.*

EA certe charitas, quae Christi causa fundatur
ma, stabilis, atque inuicta est, nec vlla re commo-
latur, non obtreptione, non periculis, non morte
non alia re temporali. Nam qui hac de causa diligitur,
dissidio disjungitur. Qui enim amat, quoniam reuoluntur,
tur, si quid minus iucundum ab amico ad eum pertinet
fuerit, finem amandi ilico facit. Qui vero Christi causa
tate amicis conglutinatur, nunquam ab amando delecta-
Idcirco Paulus quoque dicebat: Charitas nunquam
cidet. Quid enim dicere poteris, an quia honoratus
te contumeliae vicem honoris loco retulit? An quia
beneficiorum gratia interficere conatus est? Sed pro-
pter Christum diligis, haec ipsa ad maiorem te in
charitatem. Omnia enim quae seculares amicitiae
spiritalem confirmant amorem magis, atque stabili-
Quo pacto? inquis: Primum quia hic praemia tui pro-
parat amicus. Deinde quia magis ope indiges, magis
sic miserè affectus. Quapropter qui hoc amore
diligit, non generis nobilitatem; non praestantiam pro-

*a 1. Corinth. xj.
e. charitas nun-
quam, de pernit.
dist. 2.*

*Spiritualis ami-
cicia quomodo
confirmetur &
stabilatur.*

non excellentes diuitias, non denique quantum redamur inuestigat, verum etiam si odio habeatur, si contemnatur, si interficiatur, quoniam sufficiens sibi ad amandum Christus causa est, perseverat in amore. Firmus ergo & stabilis stat, fixus, & immobilis ad Christum refertus; a quo inimici, contemtores, obrectatores, perfructores, qui nec videre ipsam æquo animo poterant, supremo amore, quo maiorem excogitare non possumus, amari sunt. Maiorem enim hoc amorem nemo unquam habuit, quàm ut aliquis animam ponat pro amicis suis. Et considera quoniam etiam eos, qui crucifixerunt ipsum, qui summo furore aduersus ipsum insaniebant, magno studio sanare conabatur. Sic enim ad Patrem deus dicit: Dimitte eis, nesciunt enim quid faciunt. Et discipulos quoque postea ad saluandos eos misit. Hanc ergo charitatem imitemur, & ad hanc quasi ad exemplum respiciamus, ut imitatores Christi facti, eam præsentia, quam futura bona consequamur.

a Lucæ 23. c. p. a. v. 34. q. 1.

b Hom. 38. lib. quinquag. Ho. mil.

Amor debet esse gratuitus.

Et ad hunc amorem amplectendum facit & illud, quod D. Augustinus scripsit. Est, inquit, amicitia quædam adhuc carnalis per consuetudinem cohabitandi, colloquenti, simul conuersandi, ut contristetur homo, quando deseritur ab amico, cum quo solet colloqui, & habere coniunctiones. Conueniunt duo homines, ambulantes cum triduo, & iam nolunt à se recedere; & ista quædam amicitia dulcedo est; honesta quidē, sed consuetudinis, non rationis. Habent enim illam & pecora. Est & alia superior amicitia, non consuetudinis, sed rationis, qua diligimus hominem propter fidem, & mutuum benivolentiam in ista vita mortali. At superius quicquid iam inuenerimus diuinum. Incipiat homo amare Deum, & non amabit in homine nisi Deum. Sed videndam amicitia amor qualiter debeat esse gratuitus. Non enim propterea debet habere amicum vel amare, ut aliquid sibi præstet. Si propterea illū amas, ut præstet tibi, vel pecuniam, vel aliquod commodum temporale, non tūc amas, sed illud quod præstat. Amicus gratis amandus propter sese, non propter aliud. Si hominem te honorat amicitia regula, ut gratis diligas, quam gratis amandus est Deus, qui iubet, ut hominem diligas? Nihil

Nihil delectabilius Deo. Nam in homine sunt, quae
 fendant, per amicitiam tamen cogis te, ut eam
 quae offendunt in homine tolere propter amicitiam
 ergo non debes propter quaedam toleranda diffidere
 hominis amicitiam; Dei amicitia quibus rebus
 cogi, ut dissoluatur à te? Deus non est, qui te offendat
 tu enim nō offendas: Nihil illo pulchrius, nihil illi
 citius. Sed dicurus es mihi non illum video, quomodo
 sum amaturus, quem non video? Et quomodo
 amare, quod istis oculis non potes videre? Ecce
 amicum hominem forte senem; quid amas in senem
 curvum corpus; album caput; rugas in fronte; cetera
 maxillā? Si corpus quod vides non amas, quia deus
 est; unde vides quod amas? Si enim quæram à te
 amas? Responsurus es mihi; homo est fidelis. Ergo
 amas. Si fidem amas; quibus oculis videtur tibi
 oculis videtur Deus. Incipe ergo Deum amare, à
 bis hominem propter Deum.

*Quomodo a
 memus Deum,
 quem non vi-
 demus.*

*Deus nō est di-
 ligendus propter
 præmiū temp-
 porale.
 à Psal. 72.*

Cauere debes, ne propter præmiū temporale
 Deum, uelle cor tuum ab amo: creature, ut
 creatori, & dicas quod in Psalmo scriptum est
 autem adhaerere Deo bñum est: Nihil aliud
 ipsum adhaerere illi, hoc est gratuitum bonum
 Cū ergo coeperis amare gratis securitas est
 cum gratis amas, & ad hoc cum amas, ut
 Deum. Et quia tu iam talem salutē desideras, que
 na est, ad ipsam salutem diligis amicum tuum, & vult
 quicquid vis amico tuo præstare, ad hoc vis præstare
 illam tecum teneat salutem. Amas enim iustitiam
 illum esse iustum. Amas sub Deo esse; vis & illi
 sub Deo. Amas vitam æternam, illic cum vis
 regnare in æternum. Inimicum tuum vides peccatorem
 te; iniquitas est quæ te persequitur. In illo
 bes misericordia, febrit in anima. Quomodo ergo
 cus huius seculi, secundum seculum amans amicum
 febrem vult pellere de amico suo, quem similiter
 ut se, propter præsentem salutem. Sic tu quem
 diligis, propter vitam æternam dilige. Cum in
 iram, odium, indignationē, iniquitatem, sic coeco
 pellere morbum animi, quomodo amicus seculi
 corpus

corpore. Ad hoc enim amas, vt facias quod & tu es; & erit in te perfecta charitas. Sicut enim radix omnium malorum est cupiditas: ita & radix omnium bonorum est charitas, & simul ambæ esse nõ possunt. Nisi vna penitus euulsa fuerit, alia plantari non potest. Sine causa conatur aliquis incidere ramos, si radicem non contendit euellere. Totam magnitudinem, & latitudinem diuinarum eloquiorum secura possidet charitas, qua Deũ proximũque diligimus. Si ergo non vacat omnes paginas sacras scrutari, omnia inuolucra sermonum euoluere, omnia scripturarum secreta penetrare: tene charitatem, ibi pendet omnia: ita tenebis quod ibi didicisti: tenebis etiam quod nondum didicisti. Ille enim tenet & quod patet, & quod latet in diuinis sermonibus, qui charitatem tenet in moribus.

Quapropter, fratres, sectamini charitatẽ, dulce ac salubre visculum mentium, sine qua diues pauper est; & eum qui pauper diues est. Hæc in aduersitatibus tolerat; in prosperitatibus temperat; in duris passionibus fortis; in bonis operibus hilaris; in tentatione tutissima; in honestate latissima; inter veros fratres latissima; inter falsos patientissima. Sed qui deo de charitate maius, aut robius possim dicere, quã quod per os Apostoli laudes eius inonat Dominus super eminentem viam de- naustrans, atque dicentis: Si linguis hominũ loquar, & angelorũ, charitatem autem nõ habeam, factus sum aram sonans, aut cymbalum tintinans. Etsi habuero prophetiã, & sciero omnia sacramẽta, & omnem scientiam, & habuero omnẽ fidem, ita, vt montes transferã, charitatem autẽ non habeam, nihil sum. Et si donauero omnes facultates meas, & si distribuero omnia mea pauperibus, & si tradidero corpus meũ, vt ardeã, charitatem autẽ non habeã, nihil mihi prodest. Charitas magna est; benigna est. Charitas nõ amulatur, nõ agit superbia; non inflatur, non dehonestatur, non querit quæ se laudet, non irritatur; nõ cogitat malum, nõ gaudet super iniquitatẽ; congauget autẽ veritati; Omnia tolerat; omnia credit; omnia sperat; omnia suffert charitas, nunquam cadit. Quanta est ista? Animarũ salus; sciẽtiæ solidamentum; fidei fructus; diuitiæ pauperũ; vita morientiu.

Quid

a c quia radix.
de poenit. dist. 2.
c. bonoru. dist.
47.

Insignes chari-
tatis effectus et
propr. etates.

b 1. Corinth. 13.

Quid tam magnanimū, quā pro impiis meū? Quid tam benignum, quā inimicos diligere? Sola est, quā felicitas aliena non premit; quia non emulatur. Sola est, quā felicitas sua non extollit; quia nō inflatur. Sola est, quā conscientia mala non pungit; quia non agitur peram. Inter opprobria secura est; inter odia letis est; inter iras placida est; inter insidias innocens. Inter querulas gemens; in veritate respirans. Quid illa non ad retribuendas; sed ad non curandas iniurias illa facilius, nō vanitate, sed veritate? Nam ideo non omnia in presenti vita; quia credit omnia de futuro; & suffert omnia, quæ hic irrogantur, quia sperat omnia, quæ ibi promittuntur. Merito nunquam carere

*Ad probandum
charitatē quid
requiratur.
a Greg. Hom.
30. in euang.
b epist. 1. cap. 2.
c 5.*

c Io. 14. cap.

*d lib. 1. de vita
cōtempl. cap. 13.
e 15. c. chari-
tas est. de pœ-
nit. dist. 2.*

Ergo sectamini charitatem, & eam sancte cogitate. Probatio enim dilectionis, seu charitatis, ex opere, & diuinorum obseruatio mandatorum. & Ioannes Euangelista^b: Hæc est, inquit, veritas Dei, vt mandata eius custodiamus; & mandata eius non sunt. Qui autem dicit se nosse Deum, & mandata eius non custodit, mendax est, & in hoc veritas est. Qui autem seruat verbum eius, verè in hoc mundo Dei perfecta est. In hoc scimus, quoniam in ipso seruat. Quinetiam ipsemet Christus discipulis suis dixit: Qui diligit me, mandata mea seruate. Qui habet mandata mea, & seruat ea, ille est, qui diligit me. Qui autem diligit me, diligitur à Patre meo, & manifestabo eum. Qui non diligit me, sermones meos non seruat.

Hinc D. Prosper charitatem definiens^d: Charitas est, vt mihi videtur, recta volūtas ab omnibus terrenis, à presentibus profus auersa, iuncta Deo, & in Deo habitabiliter, & vnita, igne quodam sancti Spiritus est, & ad quem refertur incensa, inquinamēti detrita, corruptionis nescia, nulli vicio mutabilis, innoxia; super omnia quæ carnaliter diliguntur, & affectionum omnium potentissima; diuinæ contemplationis auida; in omnibus semper inuisa; summa iudicium bonarum, salus morum, finis celestium preciorum; mors criminum; vita virtutum; virtus peccatorum; palma victorum; anima sanctarum mentium, carnis

honorum, premiū perfectorum, sine qua nullus Deo placuit; cum qua aliquis peccare non potuit, nec potuit: fructuosa in penitentibus, lata in proficientibus; gloriosa in perseverantibus, victoriosa in martyribus; operosa in omnibus omnino fidelibus, ex qua qui est boni operis, viuet. Item, hæc est charitas vera, germana, perfecta, quam excellentiorem viam nominat Apostolus sanctus. Sicut enim sine via nullus peruenit quoad tendit ita sine charitate, quæ dicta est via, non ambulare possunt homines, sed errare. Ergo si charitatem Deo exhibeamus, & proximo de corde puro, & conscientia bona, & fide nõ ficta, facile peccato resistimus, bonis omnibus abundamus, seculi blandimeta contemnimus, & omnia, quæ difficilia sunt humanæ fragilitati vel aspera, etiã cum dilectione perficimus, si tamen Deum charitate perfecta, quæ nobis ab illo est, ex toto corde, & ex tota anima, & ex totis viribus diligamus. Ex ea enim parte quis peccat, ex qua minus diligit Deum: quoniam si ex toto corde diligamus, nihil erit in nobis, vnde peccati desiderii seruiamus. Et quid est Deum diligere, nisi illi copulari animo, concipere si ueniam, vilionis eius affectum, peccati odium, mundi fastidium, diligere etiam proximum, quem in se censuit diligendum in ipso amore referuare legitimum modum, nec pervertere dilectionis ordinem constitutum? Ordinem dilectionis illi pervertunt, nec modum diligendi contumunt, qui aut mundum, qui contemnendus est, diligunt; aut corpora sua minus diligenda plus diligunt; aut proximos non sicut seipfos, aut Deum plus quam seipfos forte non diligunt. Corpus nostrum, quia pars nobis est, ad hoc nobis diligendum est, vt saluti eius ac fragilitati naturaliter consulamus, & agamus quatenus ipsi ordinatè subiectum ad æternam salutem accepta immortalitate, & incorruptione perueniat. Proximos autem tunc diligimus sicut nos, si non propter ipsius utilitates nostras, non propter speranda beneficia accepta, non propter affinitates, vel consanguinitates, sed propter hoc tantum, quod natura nostra sunt participes, diligamus. Non illi tantum proximi credendi sunt, quos nobis gradus sanguinis iungit; sed proximi nostri

2 1. Corin. 13.

Ex qua parte quis peccat. Deum diligere quid sit.

Qui dilectionis ordinem pervertunt.

Corpus nostrum quomodo diligendum debeat.

Proximos quomodo diligamus.

Proximi qui sint.

Y nostri

nostri credendi sunt omnes homines, natura nostra
 cut dixi) participes. Proinde sicut nos proximos nos
 diligimus, quando ad mores bonos, & aeternam vitam
 consequendam, sicut nobis, eorum saluti consulimus
 quando nos in eorum peccatis, ac periculis cogitamus
 & sicut nobis subueniri optarem, ita eis subuenimus
 aut si facultas defuerit, voluntatem subuenienti
 mus. Quapropter, charissime, tota dilectione largi
 bonum quod tibi fieri vis, velis & proximo. Illi
 plus, quam se, diligunt Deum, qui pro eius amore
 ad tempus saluti non parcunt, se ipsos tribulationibus
 ac periculis tradunt, nudari facultatibus propriis, pro
 sua extorres fieri, parentibus, & vxoribus, ac
 nuntiare parati sunt, & (vt totum dicam) ipsam vitam
 corporis non solum non refugiunt, sed etiam vitam
 accipiunt, ambientes à corporis sui vita magis quam
 Deo vitam suam discedere.

*Qui plus Deum
 quam se dili-
 gant.*

*in tract. de
 dilig. Deo.
 Quibus gradi-
 bus ad veram
 charitatem ascen-
 datur.*

D. verò Bernardus docet quibus gradibus amor
 veram charitatem ascendatur: In primis, ait, diligit
 ipsum homo propter se, caro quippe est, & carnis
 vult propter se. Cumque se videt per se non posse
 stare, Deum quasi necessarium incipit per se
 rere, & diligere. Diligit itaque in secundo gradu
 sed propter se, non propter Deum. At verò cum
 coeperit occasione propriae necessitatis colere, & in-
 quentare cogitando, legendo, orando, obediendo
 dam huiusmodi familiaritate paulatim, sensimque
 innotescit, consequenter & dulcescit, & sic gustat
 suavis est Dominus, transit ad tertium gradum, &
 gat Deum non iam propter se, sed propter ipsum.

De concordia seruanda. CAP. XXXII

*in serm. 57. in
 append. de di-
 uis. Canonici co-
 vumque Capi-
 tulus pax et cō-
 cordia sunt ne-
 cessaria.
 in serm. de o-
 uatio. domini-
 ca.*

CAETERVM quia D. Augustinus amicitiam
 pacem, & diligendam concordiam inquit
 propterea quod generent charitatem, de istis
 dicere nunc instituimus. Nam illa cum primis
 personis ecclesiasticis, & praesertim Canonici
 que Capitulis sunt necessaria. Denim Cyprianus
 cificos, & concordēs, atque vnanimēs esse in
 Deum praecipisse asserit, & quales ille nos fecit